

соціальний захист, з урахуванням сучасного економічного стану держави та перехідного етапу для українського суспільства;

– відповідальності всіх заінтересованих органів державної влади та органів місцевого самоврядування за реалізацію соціальних прав людини і громадянина, у тому числі і конституційного права на соціальний захист.

Очевидно, що свою оцінку положень статті 22 Конституції України, своє бачення змін до цієї статті з урахуванням міжнародно-правових актів і міжнародної практики мали б висловити Національна академія наук України і Національна академія правових наук України, провідні наукові юридичні інститути та юридичні заклади освіти. На часі також проведення комплексних юридичних досліджень з проблем реалізації статті 22 Конституції України.

Все це було б актуальним, на нашу думку, для роботи Конституційної Асамблеї над розділом II „Права, свободи та обов’язки людини і громадянина“ Конституції України.

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72-1.
2. Конституційні права, свободи та обов’язки людини і громадянина в Україні // Юридична енциклопедія. – Т. 3. – К., 2001. – С.284.
3. Конституційне право України / За ред. В. Ф. Погорілка. – К., 1999. – 734 с.
4. Права человека: Учебник для вузов / Отв. ред. чл.-кор. РАН, д.ю.н. Е.А.Лукашева. – М.: Издательство „Норма“, 2003. – 573 с.
5. Варламова Н. Введение к Форуму „Конституционный статус социально-экономических прав“ // Конституционное право: Восточноевропейское обозрение. – М., 2000. – № 1 (30). – С. 144-145.
6. Зорькин В.Д. Конституция и права человека в XXI веке. К 15-летию Конституции Российской Федерации и 60-летию Всеобщей декларации прав человека. – М. 2008. – 224 с.
7. Варламова Н.В. Основные права и свободы человека: юридическая природа и место в правовой системе // Конституционные права и свободы личности в контексте взаимодействия гражданского общества и правового государства. Материалы II Международной научно-теоретической конференции. – Москва: РАП, 2010. – С.236-244.

ЮРИДИЧНА ОСВІТА ТА УНІВЕРСИТЕТИ

Черній В.В.,

перший проректор Національної академії внутрішніх справ з навчально-методичної та наукової роботи, кандидат юридичних наук, доцент

XXI століття вимагає необхідність осмислення й переосмислення багатьох явищ суспільного життя, що приводить до постановки нових пізнавальних завдань перед науковцями. Одним із таких завдань є переосмислення феномену вітчизняної юридичної освіти. Складність та неоднозначність цього завдання полягає в тому, що сучасна юридична освіта в Україні перебуває в кризовому стані. Такий стан речей є наслідком більш глобальних суспільних процесів, оскільки освіта та освітній простір (на формальному рівні) є органічним складником розвитку і функціонування суспільства, а на емпіричному рівні є синтезом специфічних структур буття людини, які взаємодоповнюють одна одну (наука, індивідуальний світ людини, картина світу та ін.).

В межах європейського культурного простору підготовкою фахівців займалися і займаються університети, які були осередком культури, науки і навчальних практик. Тому у розрізі нашого дослідження виникає потреба у розгляді питання про феномен університету. Буквальний переклад з латини «*universitas*» означає «цілісність, сукупність» не відображає суті університету, оскільки останній завжди розглядався як спільнота людей, яка усвідомлює свою винятковість у суспільстві, а це пояснює інше трактування «*universitas*» – «товариство, колегія, гільдія». Таким чином, співтовариство викладачів і студентів є науковим цехом, який вибудовує свою діяльність у двох основних предметних формах – *lectio* і *disputatio*.

В сучасних умовах по-новому звучить і ідея університету, яка впродовж всієї історії свого існування уособлювала в собі гуманістичні традиції освіти, виступала способом буття людини (М. Шелер), була атмосферою думки (Дж. Ньюмен), інтелігентністю духу (Х. Ортега-і-Гасет), інтелектуальною совістю (К. Ясперс), стилем (Ю. Хабермас), витонченістю смаку (П. Бурдьє). Для України сьогодні важливим є не лише осмислення основних функцій університету як «кузні фахівців» та його ролі в житті суспільства, але і дослідження архітекτονіки освітнього простору і місця в ній університету як структурного елементу.

Університети як продукти культури можуть функціонувати у контексті узагальненої системи правил, у відповідності з якими відбувається організація освіти у територіально-предметному вимірі. Ця узагальнена система правил називається мета текстовим простором. Метатекст як текст, що представлений будь-якою своєю частиною в іншому тексті, і стає таким чином описуючим текстом. Метатексти є своєрідними транслятором найбільш прийнятих, з точки зору культури, духовних цінностей, стилю мислення, способів інтелектуальної діяльності. Метатекст забезпечує формування певного характеру мисленнєвої діяльності суб'єктів навчального процесу.

ПРАВОВІ НОРМИ ЯК КОНКРЕТИЗАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ НОРМАТИВНОСТІ

Сокурєнко В.В.,

прорєктор Національної академії внутрішніх справ по службі, кандидат юридичних наук, доцент

Соціальні регулятори - це оформлений у вигляді осмислених, встановлених правил і норм поведінки досвід багатьох поколінь людей, які претендують на загальність. Правові і моральні норми влітаються в духовно-практичне життя людей, у сферу спілкування - у взаємодії з іншими індивіди продукують, видозмінюють, узагальнюють правила регуляції суспільного життя, задаючи наперед їм загальнолюдського характеру і загальнолюдської значимості. Але щоб сприймати, відтворювати, осмислювати, використовувати і виконувати норми і правила, індивід на якомусь щаблі розвитку повинен прилучитися до духовних надбань попередніх поколінь і сучасних йому людей. Норми, правила поведінки є об'єктивованими здобутками культури.

Норми виконують функцію безпосередньої орієнтації людини в сутнісному просторі життєвого світу. Об'єктивованій світ людської діяльності є, перш за все, світ втілених і актуалізованих смислів. Будь-яке зовнішнє щодо людини утворення сприймається, пізнається, осягається людиною лише в системі тих смислових означень, яких воно набуло в царині культури. Орієнтація полягає в тому, що ситуативно відкриті можливості є вже наперед інтерсуб'єктивно специфікованими. Норма виступає обмеженням можливості, вона регламентує і легітує актуалізацію певної можливості. Норма виражає універсальний характер максими дії, якщо під максимою розуміти такі правила поведінки, які максимально наближені до ситуації, і які реалізуються в звичайній практиці індивіда. Норма не може диктувати однозначного характеру ситуативної поведінки людини, а лише визначає межі припустимого. Норма привноситься у життєвий світ кожного безіменним авторитетом традиції. Норми - регламентовані принципи освоєння спонтанних зв'язків соціуму через призму припустимого і належного. Трансльовані традицією норми володіють ситуативним характером, хоча ситуативність ця розуміється як інваріантна, вона регламентує повсякденність і реалізується у вигляді звичаїв. Норма виступає конститутивним чинником сфери мого буття-з-іншим. Норма виступає генералізованим виразом очікування та регулює повсякденну